

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	B&W-voorstel: DJ-2196533
Naam opsteller voorstel	: Saskia Doek-De Rooij S.Doek@weert.nl, 0495-575487	Zaaknummer: 2142065
Portefeuillehouder	: Drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk/M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Woonzorgvisie Weert.

Voorstel

1. De raad voor te stellen om de Woonzorgvisie 'Een eigen (t)huis. Een plek onder de zon.' vast te stellen;
2. Het advies van de Participatieraad te verwerken zoals beschreven in bijgevoegde concept-antwoordbrief.

Inleiding

De meeste mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Ook als ze vanwege lichamelijke of psychische beperkingen zorg nodig hebben. Vanwege het landelijk ingezette beleid van extramuralisering en het scheiden van wonen en zorg, wonen steeds meer mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag zelfstandig in de wijk. Dat heeft gevolgen voor de wijze van het aanbieden van zorg en ondersteuning en voor de kijk op geschikte huisvesting. Hoe zorgen we er als gemeente Weert voor dat inwoners met een (toekomstige) zorg- of ondersteuningsvraag mee kunnen blijven doen in de samenleving en goed (passend en betaalbaar) kunnen wonen? Samen met onze partners hebben we een woonzorgvisie opgesteld, die door de raad kan worden vastgesteld.

De woonzorgvisie is eerder in concept vastgesteld ten behoeve van de inspraakprocedure (DJ-2142069). In de woonzorgvisie is ten opzichte van de conceptversie een indicator toegevoegd aan het afwegingskader inzake huisartsenzorg (bij thema 5) en is de doelenboom aangepast (maatschappelijke effecten sluiten nu aan bij de organisatiebrede effecten uit de Kadernota).

Weert, 27 augustus 2023	S		B	W	W	W	W	W
	HvdB		RV	MvdH	WvE	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit Raad (via College)

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 19 september 2023

Nummer: 9

De secretaris, 

Doel(en)

Doel van de woonzorgvisie is dat we als gemeente beter kunnen sturen op verbinden, versnellen en vernieuwen/transformeren van wooninitiatieven met (mogelijkheid voor) zorg en ondersteuning. Vanuit de visie wordt de opgave in beeld gebracht en ontwikkelen we een afwegingskader voor nieuwe woon(zorg)initiatieven en voor het transformeren van bestaand vastgoed. Met de visie en het afwegingskader wordt het mogelijk om wonen-met-welzijn-en-ondersteuning op te nemen in een programma volkshuisvesting, zodat mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag goed kunnen (blijven) wonen en meedoen in de samenleving. De woonzorgvisie draagt zo bij aan de strategische waarden 'Goed wonen voor elke doelgroep' en 'Iedereen doet mee'.

Resultaten

Inwoners met een (toekomstige) zorg- of ondersteuningsvraag wonen passend en betaalbaar en doen mee in de samenleving.

Activiteiten

De activiteiten die zijn uitgevoerd om de visie te vormen, zijn beschreven in paragraaf 2.3.

Nadat de raad de visie heeft vastgesteld, worden de activiteiten die nodig zijn om de visie te realiseren samen met partners en inwoners verder uitgewerkt. Start van dat proces is de woonzorgconferentie, die in november 2023 zal plaatsvinden. Activiteiten zijn onder meer:

- Programma Volkshuisvesting maken;
- Stimuleren dat mensen tijdig nadenken over hun zorg- en huisvestingsvraag
- Toewijzingsbeleid herzien;
- Sturen op meer betaalbare woningen.

Zie verder paragraaf 4.3 en de doelenboom (bijlage 2) van de woonzorgvisie. Afhankelijk van de opgave zullen verschillende partijen bij de uitwerking van de activiteit betrokken zijn. Niet bij elke activiteit heeft de gemeente een actieve rol. We sturen wel op het totaal aan activiteiten.

Argumenten

1.1 Om een goed en passend aanbod van wonen-met-welzijn-en-zorg/ondersteuning te kunnen realiseren, is het noodzakelijk om een woonzorgvisie vast te stellen.

Er ligt een forse opgave om woonvormen te realiseren met de mogelijkheid voor zorg, ondersteuning en welzijn. Trends als de dubbele vergrijzing (het aantal ouderen neemt toe én ze worden ouder) en de extramuralisering/scheiden van wonen en zorg leiden ertoe dat er meer kwetsbare burgers in de wijk zullen wonen, met minder directe zorg vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Dat betekent dat er een verschuiving plaats zal vinden van de formele zorg naar de informele zorg. Echter, het aantal mantelzorgers en vrijwilligers neemt óók af. Bovendien staat de (sociale) woningmarkt in Weert blijvend onder druk. Dit is in nagenoeg alle segmenten het geval. En wordt onder andere veroorzaakt doordat het aantal huishoudens de afgelopen jaren harder is gestegen dan het aantal toegevoegde woningen. Daarnaast is de druk op de sociale huursector toegenomen, mede vanwege de woonvraag van aandachtsgroepen die kwetsbaar zijn en die wonen zónder zorg, bijvoorbeeld statushouders, internationale werknemers en woonwagenbewoners. Het is dus van belang om goed voor ogen te hebben hoe we willen zorgen dat mensen met een (toekomstige) zorg- of ondersteuningsvraag passend en betaalbaar kunnen wonen en daar als gemeente op te sturen en samen met partners en inwoners te werken aan vitale gemeenschappen, waar mensen naar elkaar omkijken.

Overigens is het vanaf 2026 voor elke gemeente verplicht om een woonzorgvisie op te stellen.

1.2 De woonzorgvisie is samen met maatschappelijke partners opgesteld.

De visie is opgesteld door een divers samengestelde projectgroep. Alle relevante perspectieven – wonen, zorg, welzijn, inwoners – zijn van begin af aan betrokken bij de visievorming. Wonen Limburg, Land van Horne, Zelfregie, Punt Welzijn en de Participatieraad hebben deelgenomen aan het traject. En tijdens het opstellen van de visie heeft het netwerk Weert KAN (Weerter professionals in zorg en welzijn) via een aantal bijeenkomsten haar input geleverd. Ook hebben de projectgroepleden de visie in hun eigen organisatie besproken.

1.3 De inspraakprocedure is toegepast.

De woonzorgvisie is eerder in concept vastgesteld ten behoeve van de inspraakprocedure (DJ-2142069). Er is een reactie ontvangen van Land van Horne. Land van Horne heeft ons een modelovereenkomst toegestuurd met daarin de afspraken die Land van Horne, Proteion en het Zorgkantoor hebben gemaakt over nieuwe initiatieven wonen met zorg en de voorwaarden waaronder deze gerealiseerd kunnen worden. Land van Horne geeft ons in overweging om de afspraken of onderdelen daarvan, op te nemen als aanvulling op het afwegingskader. Wij hebben de overeenkomst bestudeerd. Veel van de afspraken in de overeenkomst zijn zorgtechnisch van aard. Een van de afspraken betreft de huisartsenzorg. Als gevolg van het steeds langer zelfstandig thuiswonen van kwetsbare ouderen, neemt de druk op de huisartsenzorg toe. Daarom hebben we het afwegingskader als volgt aangevuld: bij thema 5 'Zorg-begeleidingconcept' is bij de indicatoren opgenomen: 'Indien van toepassing: is de huisartsenzorg geregeld?'. Bij het gesprek met de initiatiefnemers komt dit onderwerp dus aan de orde.

Verder zijn er binnen de inspraaktermijn geen reacties ontvangen. Na afloop van de inspraaktermijn heeft zorgkantoor VGZ laten weten dat de visie en lijn die hierin zit goed aansluit bij hun visie op ouderen(zorg). Ten aanzien van de cijfers geeft VGZ aan: "De cijfers zijn door de grillige ontwikkelingen, die onze cijfers laten zien wat moeilijker te staven maar de grote lijn lijkt te kloppen." Ook zijn zij bereid aan te sluiten bij de werkconferentie over de woonzorgvisie in het najaar.

2. De Participatieraad adviseert positief.

De Participatieraad heeft op aanvraag van het college (DJ- 2142069) advies uitgebracht over de woonzorgvisie. De voorzitter van de Participatieraad heeft deelgenomen in de projectgroep die de woonzorgvisie heeft opgesteld. Ook is de Participatieraad regelmatig bijgepraat over de voortgang van het project. De Participatieraad geeft aan dat zij onze analyse deelt en dat zij de visie onderschrijft en ondersteunt. Wel plaatst zij enkele kanttekeningen, stelt vragen en geeft tips. Deze worden via de antwoordbrief (bijlage 3) beantwoord. Het advies en de antwoordbrief worden meegezonden met het raadsvoorstel, zodat de gemeenteraad het advies van de Participatieraad kan betrekken bij haar besluitvorming.

Kanttekeningen en risico's

De opgave is nog niet volledig in beeld.

Bij het opstellen van de woonzorgvisie hebben we ons gebaseerd op het onderzoek dat Land van Horne heeft laten uitvoeren naar de toekomstige behoefte aan wonen met zorg en ondersteuning. Samen met Land van Horne en Wonen Limburg hebben we de beschikbare gegevens geanalyseerd. Daarmee is slechts een deel van de doelgroep in beeld: alleen ouderen die bekend zijn bij Land van Horne en Wonen Limburg. Om de opgave volledig(er) in beeld te krijgen én omdat 'wonen met welzijn en zorg' niet stopt bij de gemeentegrens, bereiden we momenteel samen met de Midden-Limburgse gemeenten een woonzorganalyse voor. Die omvat de volgende doelgroepen:

- Ouderen zonder zorg- of ondersteuningsvraag (65+);

- Ouderen met een zorg-of ondersteuningsvraag;
- Mensen met ggz-problematiek
- Mensen uit beschermd wonen / maatschappelijke opvang
- Mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking
- Jeugd met een zorg- of ondersteuningsbehoefte
- Jongvolwassenen (18+) die uitstromen uit de jeugdzorg.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De woonzorgvisie heeft geen financiële, personele of juridische gevolgen. Bij het uitwerken van de activiteiten zal blijken welke rol de gemeente neemt bij de diverse onderwerpen. Als daar extra financiële middelen voor nodig zijn, dan wordt dit waar nodig aan raad of college (ieder naar diens bevoegdheid) voorgelegd.

Overleg gevoerd met

Intern:

Marian Arts en Jeroen Veraa (beleidsadviseurs Wonen en Ruimtelijke ontwikkelingen), Neeltje van de Braak (adviseur participatie), Paul Hecker (jurist OCSW), Patricia Vos (businesscontroleur F&C), Christel Knoop (strategisch communicatieadviseur).

Extern:

Wonen Limburg, Land van Horne, Zelfregie, Participatieraad, Punt Welzijn, ambtelijk overleg Wonen en Zorg Midden-Limburg.

Participatie

Zoals bij de argumenten onder 1.2. is aangegeven, is de visie participatief opgesteld met diverse stakeholders en partners (participatie-niveau: co-creëren).

Er is bewust voor gekozen om in de fase van visievorming nog niet breder te gaan ophalen bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Enerzijds omdat de strategische waarden waarop de visie op wonen-met-welzijn-en-ondersteuning gestoeld is 'Goed wonen voor elke doelgroep' en 'Iedereen doet mee', al eerder participatief tot stand zijn gekomen binnen het traject van de strategische visie. Anderzijds omdat de meerwaarde van verdere participatie later in dit proces krachtiger tot zijn recht komt, tijdens de fase van uitwerking.

Om het beeld van de projectgroep wel breder te delen en te toetsen, zijn er twee sessies met de professionals van het Kennis en Adviesnetwerk 'Weert KAN' georganiseerd (participatieniveau: advies vragen).

De deelnemers aan de projectgroep hebben gedurende de visievorming ook hun eigen organisaties betrokken en bevraagd (participatie-niveau: advies vragen).

De concept-visie is ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak (zie bij argumenten onder 2.). Ook is de Participatieraad om advies gevraagd (zie bij argumenten onder 3.).

Nadat de raad de visie heeft vastgesteld, gaan we de in de visie benoemde acties samen met onze inwoners en partners verder uitwerken tijdens de werkconferentie 'Vitaal wonen in wijk en dorp, nu en later' (werktitel). De werkconferentie zal plaatsvinden in november 2023 (participatie-niveau: co-creëren).

Communicatie

De vastgestelde woonzorgvisie wordt op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt. Ook wordt bijgevoegd persbericht (bijlage 4) verstuurd. De partners die betrokken zijn geweest bij het opstellen van de visie worden in kennis gesteld van uw besluit en actief uitgenodigd om de behandeling van het voorstel door commissie en raad bij te wonen. De Participatieraad ontvangt de antwoordbrief (bijlage 3).

De woonzorgvisie is toegelicht tijdens de commissie S&I op 12 september 2023.

Planning

Tijdens de werkconferentie in november worden de activiteiten nader uitgewerkt en van een planning voorzien. De woonzorganalyse Midden-Limburg wordt in Q1 2024 opgeleverd en zal dan als input dienen voor het programma Volkshuisvesting. De veranderingen die we op gang willen brengen in de samenleving om de visie te realiseren, zijn lange termijn veranderingen. De komende jaren zullen we werken aan de doelen en effecten van de woonzorgvisie.

Evaluatie

Via de P&C-cyclus wordt gerapporteerd over de jaarlijkse resultaten. De resultaten zullen terug te zien zijn in programma 1 'Goed wonen voor elke doelgroep' en programma 2 'Iedereen doet mee'. Tijdens de halfjaarlijkse informatiebijeenkomsten over de ontwikkelingen in het sociaal domein zal ook de voortgang op het gebied van 'wonen met welzijn en ondersteuning' worden meegenomen.

Bijlage(n)

Openbare bijlagen:

1. Woonzorgvisie (versie 3.2)
2. Advies Participatieraad
3. Antwoordbrief Participatieraad
4. Persbericht
5. Raadsvoorstel DJ-2207954

